

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Διδάσκοντες: Καθηγητής Κ. Μαυριάς / Επ. Καθηγητής Γ. Γεραπετρίτης

ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΙΟΥΛΙΟΥ 2010

1. α) Ομοιότητες και διαφορές εξεταστικών και προανακριτικών επιτροπών.
β) Η έκταση του δικαστικού ελέγχου στα θέματα που αφορούν την εσωτερική λειτουργία των κομμάτων.

2. α) Ποια η σχέση της Βουλής με τις ανεξάρτητες αρχές;
β) Αξιολογήστε συνταγματικά τον αποκλεισμό από την τακτική και εκλογική χρηματοδότηση των μικρών εξωκοινοβουλευτικών κομμάτων;

3. α) Ποια είναι η συνήθης πλειοψηφία με την οποία αποφασίζει η Βουλή; Αναφέρατε περαιτέρω από ένα παράδειγμα κάθε κατηγορίας αυξημένης πλειοψηφίας για τη λήψη απόφασης από τη Βουλή.
β) Είναι δυνατόν να περιληφθεί στον Κανονισμό της Βουλής διάταξη με την οποία καθίσταται υποχρεωτική η προσέλευση εξωκοινοβουλευτικών προσώπων σε ακρόαση από τις διαρκείς κοινοβουλευτικές επιτροπές της Βουλής, εφόσον τους ζητηθεί.

Να απαντηθούν 2 εκ των 3 θεμάτων. Επιτρέπεται η χρήση σχολίαστου Συντάγματος, Κανονισμού της Βουλής και των νόμων 3023/2002, 3231/2004 και 3636/2008.

ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

1.

α) 68 παρ. 2 Σ και 86 παρ. 3 Σ, 144-149 ΚτΒ και 153-157. Θεματολογία/αντικείμενο, πλειοψηφία συγκρότησης, έκταση εξουσίας.

β) Στάθμιση ανάμεσα στο δικαίωμα δικαστικής προστασίας και στην αυτονομία των κομμάτων υπό το φως της αναγνώρισης της κομματικής δημοκρατίας αλλά όχι και της ενδοκομματικής δημοκρατίας (29 Σ).

ΑΠ 590/2009: «Επίσης, από τα όσα πιο πάνω αναφέρονται προκύπτει ότι οι αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων των κομμάτων που έχουν σχέση με την εσωτερική λειτουργία ακόμα δε και με τη διάλυσή τους, δεν προσβάλλονται ευθέως ενώπιον των δικαστηρίων, έστω και με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Α.Κ. (βλ. αρθ. 101 Α.Κ.), αφού τέτοια παρέμβαση της δικαστικής εξουσίας στον τρόπο εσωτερικής οργάνωσης των κομμάτων θα αποτελούσε συνταγματικά ανεπίτρεπτο φαινόμενο και θα προσέκρουε στην αρχή της διάκρισης των εξουσιών. Εξαίρεση προς τις πιο πάνω ρυθμίσεις αποτελεί στο πλαίσιο της λεγόμενης "διασταύρωσης" των λειτουργιών μόνο η προβλεφθείσα νομοθετικά λειτουργική - εξαιρετική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου του Αρείου Πάγου και ειδικά του Α1 Τμήματος για την επίλυση των διαφωνιών που προαναφέρθηκαν εντός ή εκτός προεκλογικής περιόδου, στο πλαίσιο των οποίων δεν αποκλείεται η έρευνα του κύρους αποφάσεων καταστατικών οργάνων των κομμάτων (βλ. Α.Π. 4/2007 εκλογική) χωρίς όμως η σχετική παρεμπόδιση έρευνα να οδηγεί σε ακύρωση της ελεγχόμενης απόφασης».

2.

α. 101^Α Σ και 138^Α και 14 (δ) (ε) ΚτΒ. Α) Συγκρότηση και β) Κοινοβουλευτικός έλεγχος.

β. 29 παρ. 2 εδ. α Σ και άρθρα 1-4 Ν. 3023/2002.

ΣτΕ 3157/2009: «Ερμηνεύοντας την ανωτέρω διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 29 του Συντάγματος, το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει παγίως δεχθεί ότι τόσο από τη διάταξη αυτή, που προβλέπει την κρατική οικονομική ενίσχυση των κομμάτων, όσο και από την αρχή της ισότητας και ειδικότερα την αρχή της ίσης μεταχείρισης των πολιτικών κομμάτων και της παροχής σ' αυτά ίσων ευκαιριών, η οποία αποτελεί θεμελιώδη κανόνα του δημοκρατικού πολιτεύματος, απορρέει δε και από την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου 29, προκύπτει ότι η οικονομική ενίσχυση πρέπει να παρέχεται από το Κράτος σε όλα, κατ' αρχήν, τα κόμματα που προβλέπει η ανωτέρω διάταξη της παραγρ. 1 του άρθρου 29 και οι νόμοι που τελούν σε αρμονία προς αυτήν. Δεν αποκλείουν όμως οι συνταγματικές αυτές διατάξεις την θέσπιση από το νόμο προϋποθέσεων για την παροχή της κρατικής οικονομικής ενίσχυσης, εφ' όσον οι προϋποθέσεις αυτές στηρίζονται σε κριτήρια αντικειμενικά και πρόσφορα για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού, ο οποίος συνάπτεται με την ύπαρξη κομμάτων που αντιπροσωπεύουν εν ενεργεία πολιτικές δυνάμεις, των οποίων η παρουσία στην πολιτική σκηνή είναι έκδηλη (ΣτΕ 993/1989 Ολομ., 1862/1985 Ολομ., 1116/1990 7μ., 2285/1994). Εν όψει δε της έννοιας αυτής του Συντάγματος, το Δικαστήριο έκρινε συνταγματικές τις διατάξεις των Ν. 1443/1984 και 1599/1986, 1731/1987 και 1775/1988, σύμφωνα με τις οποίες, προκειμένου να περιληφθεί ένα πολιτικό κόμμα μεταξύ των δικαιούχων κρατικής

οικονομικής ενίσχυσης, πρέπει να συγκεντρώνει ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες συνάπτονται είτε με την κατάρτιση εκλογικών συνδυασμών κατά τις γενικές βουλευτικές εκλογές στα δύο τρίτα (2/3) των εκλογικών περιφερειών της Χώρας και σωρευτικώς τη λήψη αριθμού ψήφων ίσου τουλάχιστον με το τρία τοις εκατό (3%), αν πρόκειται για αυτοτελές κόμμα ή με το πέντε τοις εκατό (5%), αν πρόκειται για συνασπισμό δύο κομμάτων ή έξι τοις εκατό (6%), αν πρόκειται για συνασπισμό τριών ή περισσότερων κομμάτων, του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων είτε με την εκπροσώπησή του στη Βουλή, έστω και με έναν βουλευτή. Ειδικότερα, κρίθηκε ότι οι ανωτέρω ρυθμίσεις δεν προσκρούουν στο άρθρο 29 παρ. 2 του Συντάγματος, ούτε στην αρχή της ίσης μεταχείρισης των κομμάτων, με τη σκέψη ότι οι θεσπιζόμενες με αυτές προϋποθέσεις στηρίζονται σε κριτήρια αντικειμενικά και πρόσφορα για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού, ο οποίος συνάπτεται με την ύπαρξη κομμάτων που εκπροσωπούν εν ενεργεία πολιτικές δυνάμεις, των οποίων η παρουσία στην πολιτική σκηνή είναι έκδηλη. Συνεπώς, επιτρεπώς, κατά το Σύνταγμα, αποκλείονται από την κρατική οικονομική ενίσχυση κόμματα, τα οποία αποτελούν εκλογικούς σχηματισμούς χωρίς πολιτική υπόσταση και δεν αντιπροσωπεύουν πολιτικές δυνάμεις με ενεργό πολιτική παρουσία, όπως αποδεικνύεται από τους περιορισμένους τοπικά εκλογικούς τους συνδυασμούς ή από την μη υπολογίσιμη απήχησή τους στο εκλογικό σώμα ή από τη μη εκπροσώπησή τους στη Βουλή (ΣτΕ 1862/1985 Ολομ., 993/1989 Ολομ., 1116/1990 7μ.). Την πάγια αυτή νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας επιβεβαίωσε και το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο (ΑΕΔ), το οποίο έκρινε σύμφωνες με το Σύνταγμα τις, ταυτόσημες, κατά περιεχόμενο, με εκείνες των κρίσιμων, εν προκειμένω, διατάξεων του άρθρου 2 του Ν. 3023/2002, ρυθμίσεις του άρθρου 2 του Ν. 2429/1996...»

3.

α. Συνήθης πλειοψηφία 67 Σ.

Ειδική πλειοψηφία; α) 151 (πχ. 28 παρ. 3 Σ), β) 3/5 (πχ. 28 παρ. 2 Σ), γ) 2/3 (πχ. 32 παρ. 3 Σ), δ) [δεν απαιτείται] ομοφωνία και πάντως 4/5 (πχ. 101Α παρ. 2 Σ)

β. Δεν πρόκειται για θέμα που ανάγεται στην οργάνωση και λειτουργία της Βουλής (άρθρο 65 Σ) οπότε μόνο ο Κανονισμός μπορεί να επιληφθεί αλλά σε παρέμβαση επί δικαιωμάτων των πολιτών που ανάγεται στη γενική νομοθετική αρμοδιότητα της Βουλής.